

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljan po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 5. novembra 1879.

Obseg: Začetek podkavske in živinozdravske šole v Ljubljani. — Pozor vinorejci! — Shod vinorejcev in vinska razstava na Dunaji. — (Dalje.) — Gospodarske novice. — Zakaj si je štajerska dežela zavoljo ljudskih šol toliko stroškov nakopala? — Prislovice in reki iz Istre. — Slovensko slovstvo. — Pregled na parlamentarno bojišče v državnem zboru dunajskem. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Začetek podkavske in živinozdravske šole
v Ljubljani

je, kakor je bilo v 42. listu „Novic“ uže razglašeno, 17. dne t. m. zdaj gotov, ker se je družbi kmetijski posreĉilo, v skušenem cesarskem vojaškem kovaĉu in zdravniku izvrstno dobrega uĉitelja podkovstva in živinskega zdravnika za živinozdravnico te šole pridobiti.

Kdor Źeli v to šolo priti, naj se do onega ĉasa oglasi pri podpisnem vodstvu s spriĉali, kakor so popisana v gori navedenem listu „Novic“.

Vodstvo podkavske in živinozdravske šole
v Ljubljani 2. dne novembra 1879.

Dr. Jan. Bleiweis.

Pozor vinorejci! *)

Eno nadlogo imamo uže v deŹeli, to namreĉ, da nam turška kuga mori živino; druge danes, hvala Bogu, Źe nimamo, al ĉedalje bolj se bliŹa, to je trtna uš (phylloxera, izgovarjaj filoksera). Kakor se goveja kuga, domá na Ruskem in Turškem, v druge deŹele zatrosi le po kuŹnini iz Ruskega in Turškega, isto tako je tudi phylloxera iz prvotne svoje domovine Amerike, po ušivih trtah kupljenih v Ameriki, se zatrosila najprej na Francosko, odtod na Laško, in jo zdaj imajo uže v Tirolih in na Ogerskem.

„Novice“, katere nikoli ne zanemarjajo slovenske gospodarje opominjati, kedar jim kaka nadloga preti, so uže leta 1873. v 1. in 2. svojem listu prinesle poduk o phylloxeri, s podobami razjasnen, in od onega ĉasa zmerom poroĉale, ĉe se je iz deŹele selila v deŹelo. Bralcem „Novic“ je tedaj ta tuja škodljivka, ki ima na trtnih koreninah svoje gujezdo, dobro znana; oni pa tudi vedó, da je po Francoskem, Laškem itd. na milijone Źkode naredila in si avstrijska vlada po postavih in drugih pripomoĉkih marljivo prizadeva, ubraniti svojim deŹelam to veliko nadlogo.

Ker kakor zoper govejo kugo ni druge pomoĉi, kakor da se kuŹna živina pobije, tako tudi zoper trtno uš ni dosihmal nobeno drugo sredstvo znano, kakor to,

*) Po Źelji sl. centralnega odbora druŹbe kmetijske kranjske razglašeno. Vred.

da se seŹgó in pokonĉajo vse ušive trte, tako naj se tudi naši vinorejci za ubrambo te nadloge skrbno drŹijo edine pomoĉi te, da, ĉe potrebujejo trtnih sadik, si jih kupijo iz domaĉih vinogradov in ne naroĉujejo iz tujih. DeŹelna vinorejska Źola na Slapu ima na izbiro Źlahnih trt, tako jih tudi Źtajerci dobijo v deŹelni vinorejski Źoli v Mariboru. S tako skrbjo se gotovo obvarujejo velike Źkode, ki jim Źuga, ĉe hrenijo po tujem blagu.

To je namen teh vrstic, katere tudi sklepamo z opominom, pri goveji kugi izreĉenim, da „po toĉi zviniti je prepozno“.

Naj ĉastiti vinorejci, ki so naroĉniki „Novic“ ali ki sicer ta ĉlanek beró, ta opomin drage volje razglasijo v svoji okolici!

Shod vinorejcev in vinska razstava
na Dunaji.

Poroĉa prof. Povše.

(Dalje.)

Nikakor pa ne morem pritrditi drugi stranki, kateri se ne zdi „panĉanje“ to, ĉe se vino umetno barva. Kje je belo vino imelo v sebi ĉrno barvo, katero ima po dodanem ĉrnilu, izkuhanem iz malvenih cvetlic? S to dostavo zadobi pa belo vino toliko viŹo ceno, — ali ni to goljufija?

Prav tako zametujem dodatek glicirina, pa tudi petiotizovanje vina. Res je, da umno petiotizovano vino more biti dobro in zdravju primerno, al s takim ravnanjem se vino umetno pomnoŹuje in vsled veĉe mase, posebno bolj nizkega vina, kakorŹno je petiot, ki tudi ne stane dovolj, padajo cene vina, in ubogi trto-rejec, ki se je trudil s pridelovanjem vina, mora svoje blago za niŹjo ceno prodati, tako, da Źe mu ne izplaĉa obdelovati vinogradov, od katerih mora plaĉevati visoke davke, naj pridela kaj ali niĉ. Oni pa, ki „petiot“ napravljajo, potrebuje le malo tropin, na katere nalije vode, kateri dostavi cukra ali alkohola in — vino je narejeno. Kdor za domaĉo rabo dela petiot, svobodno mu! al kdor ga prodaja za pravo vino, je pa slepar, ki po krivem prejema denarja za blago, katero ni to, za kar veljá. Ker je petiot, dobro pripravljen, prav prijeten in posebno, dokler je mlad, sladek, prodá se lahko. Znan mi je sluĉaj, da je nekdo prodal vedro naravnega vina za 16 gold., iz ostalih tropin pa je napravil petiot, ka-